Univerzitet u Beogradu
Matematički fakultet
Katedra za računarstvo i informatiku

Šifra predmeta: R265
03.05.2023.

Uvod u interaktivno dokazivanje teorema

Vežbe 10

Zadatak 1 *Tip: list.*

Diskutovati o sledećim termovima i vrednostima.

term []
term *1 # 2 #* []
term (*1*::*nat*) *# 2 #* []
term [*1*, *2*]
term [*1*::*nat*, *2*]

value [*1..5*]
value [*1..<5*]

term *sum-list*
value *sum-list* [*1..<5*]

term *map*
term λ *x. f x*
value *map* (λ *x. x^2*) [*1..<5*]
value *sum-list* (*map* (λ *x. x^2*) [*1..<5*])

value $\sum$ *x* $\leftarrow$ [*1..<5*]. *x^2*

Zadatak 2 *Sumiranje nizova preko listi.*

Pokazati da važi: $1 + 2^2 + \ldots + n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$.

primrec *zbir-kvadrata* :: *nat* $\Rightarrow$ *nat* **where**
  zbir-kvadrata 0 = *0*
| *zbir-kvadrata* (*Suc n*) = *zbir-kvadrata n* + (*Suc n*) ^ *2*

Definisati funkciju *zbir-kvadrata'* :: *nat* $\Rightarrow$ *nat* preko definicije, koja računa levu stranu jednakosti pomoću liste i funkcijama nad listama.

definition *zbir-kvadrata'* :: *nat* $\Rightarrow$ *nat* **where**
  zbir-kvadrata' n = *sum-list* (*map* (λ *x. x^2*) [*1..<Suc n*])

Pokazati da su ove dve funkcije ekvivalentne.

lemma *zbir-kvadrata n* = *zbir-kvadrata' n*
  by (*induction n*) (*auto simp add*: *zbir-kvadrata'-def*)

Pokazati automatski da je *zbir-kvadrata n* = *n* ∗ (*n* + *1*) ∗ (*2* ∗ *n* + *1*) *div 6*.
Savet: Razmotriti leme koje se koriste u Isar verziji dokaza i dodati ih u *simp*.

lemma *zbir-kvadrata n* = *n* ∗ (*n* + *1*) ∗ (*2* ∗ *n* + *1*) *div 6*
  by (*induction n*) (*auto simp add*: *algebra-simps power2-eq-square*)

Zadatak 3 *Algebarski tip podataka: lista.*

Definisati polimorfan algebarski tip podataka *'a lista* koji predstavlja listu elemenata polimorfong tipa *'a*.

```
datatype 'a lista = Prazna
                  | Dodaj 'a 'a lista

term Dodaj (1::nat) (Dodaj 2 (Dodaj 3 Prazna))
```

Definisati funkcije *duzina'* :: *'a lista* ⇒ *nat*, *nadovezi'* :: *'a lista* ⇒ *'a lista* ⇒ *'a lista*, *obrni'* :: *'a lista* ⇒ *'a lista* primitivnom rekurzijom koje računaju dužinu liste, nadoveziju i obrću liste tipa *'a lista*.

```
primrec duzina' :: 'a lista ⇒ nat where
  duzina' Prazna = 0
| duzina' (Dodaj - xs) = 1 + duzina' xs

primrec nadovezi' :: 'a lista ⇒ 'a lista ⇒ 'a lista where
  nadovezi' Prazna ys = ys
| nadovezi' (Dodaj x xs) ys = Dodaj x (nadovezi' xs ys)

primrec obrni' :: 'a lista ⇒ 'a lista where
  obrni' Prazna = Prazna
| obrni' (Dodaj x xs) = nadovezi' (obrni' xs) (Dodaj x Prazna)
```

Definisati funkciju *duzina* :: *'a list* ⇒ *nat* primitivnom rekurzijom koja računa dužinu liste tipa *'a list*. Pokazati da su *duzina* i *length* ekvivalentne funkcije.

```
primrec duzina :: 'a list ⇒ nat where
  duzina [] = 0
| duzina (x # xs) = 1 + duzina xs

lemma duzina-length:
  shows duzina xs = length xs
  by (induction xs) auto
```

Definisati funkciju *prebroj* :: (*'a::equal*) ⇒ *'a list* ⇒ *nat* primitivnom rekurzijom koja računa koliko se puta javlja element tipa *'a::equal* u listi tipa (*'a::equal*) *list*. Pokazati da je *prebroj a xs* ≤ *length xs*.

```
primrec prebroj :: ('a::equal) ⇒ 'a list ⇒ nat where
  prebroj a []= 0
| prebroj a (x # xs)= (if a = x then 1 + prebroj a xs else prebroj a xs)

lemma prebroj a xs ≤ length xs
  by (induction xs) auto

term count-list
```

Definisati funkciju *sadrzi* :: (*'a::equal*) ⇒ *'a list* ⇒ *bool* primitivnom rekurzijom koja ispituje da li se element tipa *'a::equal* javlja u listi tipa (*'a::equal*) *list*. Pokazati da je *sadrzi a xs* = *a* ∈ *set xs*

```
primrec sadrzi :: ('a::equal) ⇒ 'a list ⇒ bool where
  sadrzi a [] ⟷ False
```

| *sadrzi a* $(x \# xs) \longleftrightarrow a = x \vee$ *sadrzi a xs*

lemma *sadrzi a xs* $\longleftrightarrow a \in$ *set xs*
  by (*induction xs*) *auto*

Definisati funkciju *skup* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *set* primitivnom rekurzijom koja vraća skup tipa $'a$ *set* koji je sačinjen od elemenata liste tipa $'a$ *list*. Pokazati da je *skup xs* = *set xs*.

primrec *skup* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *set* **where**
  skup [] = {}
| *skup* $(x \# xs) = \{x\} \cup$ *skup xs*

Definisati funkciju *nadovezi* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* primitivnom rekurzijom koja nadovezuje jednu listu na drugu tipa $'a$ *list*. Pokazati da je ekvivalentna ugrađenoj funkciji *append* ili infiksom operatoru @.

primrec *nadovezi* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* **where**
  nadovezi [] *ys* = *ys*
| *nadovezi* $(x \# xs)$ *ys* = $x \#$ *nadovezi xs ys*

lemma *nadovezi-append*:
  shows *nadovezi xs ys* = *xs* @ *ys*
  by (*induction xs*) *auto*

Formulisati i pokazati da je dužina dve nedovezane liste, zbir dužina pojedinačnih listi.
Orediti i dokazati osobine za funkcije *skup* i *nadovezi*, kao i za *sadrzi* i *nadovezi*.

lemma *duzina-nadovezi*:
  shows *duzina* (*nadovezi xs ys*) = *duzina xs* + *duzina ys*
  by (*induction xs*) *auto*

lemma *skup-nadovezi*:
  shows *skup* (*nadovezi xs ys*) = *skup xs* $\cup$ *skup ys*
  by (*induction xs*) *auto*

lemma *sadrzi-nadovezi*:
  shows *sadrzi a* (*nadovezi xs ys*) = *sadrzi a xs* $\vee$ *sadrzi a ys*
  by (*induction xs*) *auto*

Definisati funkicju *obrni* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* primitivnom rekurzijom koja obrće listu tipa $'a$ *list*. Pokazati da funkcija je *obrni* ekvivalentna funkciji *rev*. Nakon toga pokazati da je dvostruko obrnuta lista ekvivalentna početnoj listi.
Napomena: Pri definisanju funkcije *obrni* nije dozvoljeno koristiti operator nadovezivanje @.
Savet: Potrebno je definisati pomoćne leme.

primrec *obrni* :: $'a$ *list* $\Rightarrow$ $'a$ *list* **where**
  obrni [] = []
| *obrni* $(x \# xs)$ = *nadovezi* (*obrni xs*) [*x*]

lemma *obrni-rev*:
  shows *obrni xs* = *rev xs*
  by (*induction xs*) (*auto simp add*: *nadovezi-append*)

lemma *nadovezi-asoc*:
  shows *nadovezi* (*nadovezi xs ys*) *zs* = *nadovezi xs* (*nadovezi ys zs*)

by (*induction xs*) *auto*

lemma *nadovezi-Nil-desno* [*simp*]:
shows *nadovezi xs* [] = *xs*
by (*induction xs*) *auto*

lemma *obrni-nadovezi* [*simp*]:
shows *obrni* (*nadovezi xs ys*) = *nadovezi* (*obrni ys*) (*obrni xs*)
by (*induction xs*) (*auto simp add*: *nadovezi-asoc*)

lemma *obrni-obrni-id*: *obrni* (*obrni xs*) = *xs*
by (*induction xs*) *auto*

Definisati funkciju *snoc* :: $'a \Rightarrow 'a\ list \Rightarrow 'a\ list$ koja dodaje element na kraj liste, i funkciju *rev-snoc* :: $'a\ list \Rightarrow 'a\ list$ koja uz pomoć funkcije *snoc* obrće elemente liste. Da li *rev-snoc* popravlja složenost obrtanja liste?

primrec *snoc* :: $'a \Rightarrow 'a\ list \Rightarrow 'a\ list$ **where**
snoc a [] = [*a*]
| *snoc a* (*x* # *xs*) = *x* # *snoc a xs*

primrec *rev-snoc* :: $'a\ list \Rightarrow 'a\ list$ **where**
rev-snoc [] = []
| *rev-snoc* (*x* # *xs*) = *snoc x* (*rev-snoc xs*)

Definisati funkciju *itrev* koja obrće listu iterativno.
Savet: Koristiti pomoćnu listu.

primrec *itrev* :: $'a\ list \Rightarrow 'a\ list \Rightarrow 'a\ list$ **where**
itrev [] *ys* = *ys*
| *itrev* (*x* # *xs*) *ys* = *itrev xs* (*x* # *ys*)

Pokazati da je funkcija *itrev* ekvivalentna ugrađenoj funkciji *rev*, kada je inicijalna pomoćna lista prazna.

lemma *itrev-rev-append*:
shows *itrev xs ys* = *rev xs* @ *ys*
by (*induction xs arbitrary*: *ys*) *auto*

lemma *itrev-rev*:
shows *itrev xs* [] = *rev xs*
by (*induction xs*) (*auto simp add*: *itrev-rev-append*)

Pomoću funkcije *fold* opisati obrtanje liste. Pokazati ekvivalentnost funkciji *itrev* sa obrtanjem liste preko *fold*-a.

term *fold*

lemma *fold-Cons-append*:
shows *fold* (#) *xs ys* @ *zs* = *fold* (#) *xs* (*ys* @ *zs*)
by (*induction xs arbitrary*: *ys zs*) *auto*

lemma *itrev-fold-Cons*:
shows *itrev xs ys* = *fold* (#) *xs ys*
by (*induction xs arbitrary*: *ys*) (*auto simp add*: *itrev-rev-append fold-Cons-append*)